

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ**

**НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ**

МАРІУПОЛЬСЬКА МІСЬКА РАДА

ФОНД РОЗВИТКУ МАРІУПОЛЯ

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
УПРАВЛІННЯ, ЕКОНОМІКИ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ТАВРІЙСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**

УКРАЇНСЬКИЙ КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР

РОЗВИТОК ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали Міжнародної
науково-практичної конференції**

присвяченої 25-річчю
Донецького державного університету управління

Маріуполь
2017

УДК 316/352

ББК 67.9(4Укр)

Р 36

Р-36 Розвиток державного управління в умовах реформування: проблеми та перспективи: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції. – Маріуполь : Донецький державний університет управління; Український культурологічний центр, 2017. – 330 с.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток державного управління в умовах реформування: проблеми та перспективи», яка внесена до плану проведення наукових конференцій та семінарів з проблем вищої освіти і науки в системі МОН України. Мета конференції – синтез наукових досліджень і практики державного управління.

Редакційна колегія:

Марова С. Ф. – д. держ.упр., професор, завідувач кафедри менеджменту природоохоронної діяльності Донецького державного університету управління

Токарева В. І. – д. держ.упр., професор, проректор з науково-педагогічної роботи Донецького державного університету управління

Балусва О. В. – д. е. н., доцент, проректор з наукової роботи Донецького державного університету управління, голова оргкомітету

Чечель А. О. – д. е. н., доцент, заступник голови, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Донецького державного університету управління

Горшик В.Г. – д.держ.упр., професор, директор Інституту управління, економіки та природокористування Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського

Шестак В.С. – д.ю.н., професор, завідувач кафедри загально-правових дисциплін Донецького державного університету управління

Тарасенко Д. Л., – к.держ.упр., доцент, доцент кафедри публічного управління та адміністрування Донецького державного університету управління

Калініна І. В. – к.ю.н., завідувач кафедри спеціально-правових дисциплін Донецького державного університету управління

Никифоренко Н.О. – к.і.н., доцент, завідувач кафедри соціології управління Донецького державного університету управління

Відповідальна за випуск – *Чечель А.О.*,
завідувач кафедри публічного управління та адміністрування
Донецького державного університету управління

© Донецький державний університет управління (м. Маріуполь), 2017

Чечель А.О.,

*д. е. н., доцент,
завідувач кафедри публічного управління та адміністрування
Донецького державного університету управління (м. Маріуполь)*

Гвоздь Н.С.,

*студентка факультету права і соціального управління,
групи ММ-146-1, Донецький державний університет управління*

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ В КЕРІВНИХ ДОКУМЕНТАХ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

На сьогодні питання обґрунтування вибору і ефективного впровадження моделі суспільного розвитку України, визначення економічної політики залежно від окреслених цілей, завдань, інтересів країни є надзвичайно актуальними. Необхідною умовою для забезпечення реалізації ефективної економічної політики держави, сталості темпів економічного зростання і змін її якості є впровадження сучасних інструментів стратегічного планування на довгострокову перспективу.

Україна за роки незалежності не тільки не поліпшила свої макроекономічні показники розвитку, а навпаки наблизилася до країн третього світу. Однією з причин такої ситуації є відсутність у країні цілісної системи державного стратегічного планування і прогнозування. На сьогоднішній день всі спроби уряду у створенні повноцінної системи стратегічного планування носять хаотичний і неузгоджений характер і суперечать задекларованим курсам реформ, довгостроковим пріоритетам і цілям соціально-економічного розвитку країни. Реалізація впроваджуваних стратегічних документів ґрунтується на недостатньо проробленому нормативно-правовому й методологічному забезпеченні стратегічного планування та управління.

Стратегічне планування – це систематичний процес, за допомогою якого організація, регіон чи територіальна громада прогнозує та планує свою діяльність на майбутнє. Результатом цього процесу стає документ, який спрямовує на досягнення поставлених цілей. Стратегічне планування – це алгоритм дій, пов'язаних у про-

сторі (за виконавцями) і в часі (за термінами), націлених на виконання стратегічних завдань [4, с. 6].

Згідно з Указом щорічні послання Президента України до Верховної Ради України є "офіційними документами глави держави, у яких на основі аналізу внутрішнього і зовнішнього становища України визначаються найважливіші напрями економічного, політичного і соціального розвитку, передбачаються заходи щодо неухильного забезпечення прав і свобод людини та громадянина, вдосконалення нормативних механізмів регулювання суспільних відносин". Указом визначено, що послання готується Секретаріатом Президента України на основі поданих для цього відповідних матеріалів центральних органів виконавчої влади. Разом з ним готуються проекти відповідних законодавчих актів, необхідних для реалізації стратегічних напрямів, визначених у посланні, які мають відповідно до вимог частини другої ст. 93 Конституції України розглядатись позачергово. Сучасний стан національної економіки обумовлює необхідність подальшого вдосконалення системи стратегічних документів у галузі соціально-економічного розвитку та запровадження стратегічного планування в органах виконавчої влади, яке передбачає планування заходів з розробки прогнозних документів, розроблення, реалізації та контролю за виконанням програмних документів, що визначають цілі соціально-економічного розвитку держави та шляхи їх досягнення [4, с. 11].

Діюча в Україні система планування та прогнозування має ряд істотних недоліків. Одним з яких є існування невідповідності між нормативно затвердженою системою прогнозних і програмних документів і документів, розробка і впровадження яких актуальне для сучасного стану трансформації економіки. З головних проблем сучасної системи прогнозування в Україні можна також виділити відсутність довгострокового прогнозування соціально-економічного розвитку країни – це означає, що пріоритети і цілі розвитку на середньо-та короткострокову перспективу встановлюються не погоджено, що призводить до невідповідності стратегічних документів; відсутність методичної бази і чітко покроково прописаних інструкцій складання прогнозів соціально-економічного розвитку країни, регіону, галузі. Також недостовірність статистичних показників, їх невідповідність встановленим макроекономічним показникам впливає на якість стратегічних документів. Для вирішення зазначених проблем,

з метою ефективного витрачання коштів державного бюджету України необхідно реформувати планову систему країни з урахуванням сучасних світових тенденцій у цій сфері. Зокрема, доцільно змінити структуру прогнозних, програмних і планових документів, орієнтуючись на практику стратегічного планування і прогнозування розвинутих країн [3, с. 34].

Аналізуючи досвід розвинених країн, можна сказати, що найбільш поширеною практикою стратегічного планування є планування майбутнього для того, щоб збільшити ймовірність досягнення бажаних результатів. Система довгострокового стратегічного планування розвинутих країн суттєво відрізняється від системи України. У цих країнах основою довгострокового стратегічного планування є Бачення і Національна стратегія розвитку. Стратегія містить чіткі цілі і шляхи їх досягнення, а також набір заходів, що дозволяють оцінити прогрес країни в соціально-економічному розвитку [2, с. 26]. В Україні відсутній такий структуруючий документ, який би пов'язав у єдину систему всі документи стратегічного планування з державним бюджетом і скоординував діяльність та ресурси різних суб'єктів управління на пріоритетних напрямках. Саме таким документом, на мій погляд, міг би стати стратегічний план економічного розвитку, який, будучи по суті планом реалізації Стратегії держави, поєднав би між собою пріоритети та завдання, визначені в посланні Президента, програму дій Уряду та інші стратегічні та планові документи з бюджетом.

На нашу думку, для впровадження стратегічного планування в кожному центральному органі виконавчої влади рекомендується створити центри стратегічного планування, в яких працювали б спеціально навчені фахівці. Розв'язання завдання створення системи стратегічного планування потребує системного підходу та перебуває насамперед у законодавчій площині. Воно передбачає визначення та використання статусу звернень Президента та впровадження низки інших інституційних змін, які створять таку систему, в якій кожна гілка влади, кожна державна структура буде брати участь у розробці стратегії та нести відповідальність за її виконання відповідно до своєї компетенції. У зв'язку з цим потребують подальшого дослідження питання імплементації стратегічного планування в політичну структуру держави, що передбачає розподіл відповідальності щодо стратегічного планування між Президентом

України, Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів України, між більшістю та опозицією та питання розподілу різних функцій між владними структурами в такий спосіб, щоб стратегічне планування перетворилося на об'єктивний процес, який залежатиме лише від національних пріоритетів та інтересів народу, а не окремих владних груп і політичних сил.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України : Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. Станом на 1 жовтня 2011 р. – Х. : Фактор, 2011. – 128 с.

2. Запровадження стратегічного планування в Україні : зб. док. і мат.; [укл. В. Тертичка]. – К. : Центр досліджень адміністративної реформи НАДУ, 2004. – 371 с.

3. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004 2015 рр.) «Шляхом Європейської інтеграції» / А. С. Гальчинський, В. М. Геєць та ін.; Нац. ін-т стратег. дослідж., Ін-т екон. прогнозування НАН України, М-во екон. та з питань європ. інтегр. України. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2004. — 416 с.

4. Шаров Ю.П. Стратегічне планування та реалізація політики на центральному, регіональному та місцевому рівнях : навч. посіб. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 56 с.

УДК 349.3(477)

Шабанова М.О.,

*головний спеціаліст управління Пенсійного фонду України
в Іллічівському районі м.Маріуполя*

ПРОБЛЕМИ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ ТА СПОСОБИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

У 2003 році в рамках пенсійної реформи майже одночасно були прийняті Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення», які набрали чинності з 01 січня 2004 року та діють по теперішній час.